

Ο Κρητικός οπλισμός του 19ου αιώνα

Φωτογραφία του 1870
του φωτογράφου
Χανίων Berinda

Ημερολόγιο 2016

ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ
«ΤΟ ΡΟΔΟ»

Ζούμε σ' ένα τόπο ιστορικό με μεγάλη παράδοση και μακρόχρονο πολιτισμό. Οι αγώνες κατά των εκάστοτε κατακτητών προσδιόρισαν μαζί με άλλους παράγοντες την ιδιαίτερη ταυτότητα του Κρητικού που επιθυμεί να ζει περήφανα, ειρηνικά και ελεύθερα. Η χρήση των όπλων για τον Κρητικό μέσα από αιματηρές επαναστάσεις αποτέλεσε το εργαλείο για την έλευση της πολυπόθητης ελευθερίας. Η φωτογραφική ανάδειξη του παραδοσιακού οπλισμού των Κρητών μέσα από το ημερολόγιο σηματοδοτεί τη στάση μας απέναντι στην ιστορία και στον ένδοξο πολιτιστικό μας πλούτο. Συγχρόνως δηλώνει τη θέση μας κατά της παράνομης οπλοχρησίας και οπλοφορίας ως τρόπο

διασκέδασης και απόδειξης μιας δήθεν άρρηκτης σχέσης των Κρητικών με τα όπλα. Οφείλουμε να αναζητούμε και να αξιοποιούμε γόνιμα τα γνήσια και ζωγόνα στοιχεία της παράδοσης μας για να είμαστε αληθινοί και συνεπείς στη σύγχρονη πραγματικότητα, υπερασπίζοντας τη μοναδικότητα της ανθρώπινης ζωής και την αξιοπρέπεια. Είμαι χαρούμενη με τη συνεργασία μας με τον πολιτιστικό σύλλογο "ΤΟ ΡΟΔΟ" που επιβεβαιώνει τη σταθερή προσήλωση και πίστη μας στο ρόλο της παιδείας και στην πολιτιστική αναβάθμιση του τόπου μας.

Η Αντιδήμαρχος Πολιτισμού Δήμου Χανίων
Βαρβάρα Περράκη

Με μεγάλη χαρά και ικανοποίηση σας παρουσιάζουμε και φέτος το ημερολόγιό του 2016, τη δεύτερη εκδοτική προσπάθεια του Πολιτιστικού Συλλόγου με θέμα "Ο Κρητικός οπλισμός του 19ου αιώνα".

Θεωρούμε μεγάλη υποχρέωση του συλλόγου μας να καταγράψει, να προβάλει και να ενημερώσει τα μέλη του και όλους τους ενδιαφερόμενους γι αυτό το τόσο σοβαρό και παρεξηγημένο θέμα. Σοβαρό, γιατί σε ένα μεγάλο βαθμό στα όπλα αυτά που άλλα κατασκευάστηκαν στην Κρήτη και άλλα ήρθαν από το εξωτερικό οφείλουμε τη λευτεριά της Μεγαλονήσου. Παρεξηγημένα γιατί αυτή η μεγάλη παράδοση που δημιουργήθηκε από αυτή τη σχέση των Κρητικών με τα συγκεκριμένα όπλα έχει ξεστρατίσει σήμερα με τα γνωστά φαινόμενα του ευτελι-

σμού των όπλων σε κάθε κοινωνική εκδήλωση.

Θέλουμε να ευχαριστήσουμε από καρδιάς για τη βοήθεια στην έκδοση του ημερολογίου αυτού τον Δήμαρχο Χανίων **κο Αναστάσιο Βάμβουκα**, και την υπεύθυνη αντιδήμαρχο Πολιτισμού κα **Βαρβάρα Περράκη**, τον παγκοσμίως βραβευθέντα φωτογράφο **κο Μπασιά Νίκο** για την αφιλοκερδή φωτογράφιση των όπλων, το επίτιμο μέλος του συλλόγου συλλέκτη ερευνητή **κο Τζιρτζιλάκη Ευτύχη** για την έρευνα, το σχολιασμό και την παρουσίαση όλης αυτής της προσπάθειας. Τέλος, όλους εσάς που κρατάτε στα χέρια σας αυτό το ημερολόγιο.

Με εκτίμηση

Για το Δ.Σ.

Ο Πρόεδρος Νίκος Μαθιουδάκης

Τα κρητικά όπλα του 19ου αιώνα

Σε όλες τις επαναστάσεις από το 1770 μέχρι και τη μεγάλη επανάσταση του 1866-69, οι Κρητικοί χρησιμοποιούσαν τα πρωτόγονα όπλα της εποχής.

Τα τουφέκια και οι πιστόλες ήταν εμπροσθογεμή, με μηχανισμό τσακμακόπετρας.

Αντίστοιχα όπλα είχε βέβαια και ο εχθρός, αν και πάντα ένα βήμα τεχνολογικά πιο μπροστά, και με την αφθονία που έχει ένας οργανωμένος στρατός.

Ο μεγάλος χρόνος που χρειαζότανε για το ξαναγέμισμα, έκανε πολύ συχνή τη χρήση των σπαθιών και των μαχαिरιών. Στην αρχή όμως κάθε επανάστασης οι περισσότεροι ήταν άοπλοι και ξεκινούσαν τη μάχη με τις ξύλινες "χουρχούδες" και τα "σπαθοράβδια" που τα έφτιαχναν μόνοι τους, αυτοσχέδια όπλα, που όμως στα χέρια ψυχωμένων πολεμιστών γίνονταν θανατηφόρα.

Από το 1870 και μετά άρχισαν να διαδίδονται τα οπισθογεμή όπλα με φυσίγγιο,

και η κατασκευή των όπλων να γίνεται βιομηχανική, ομοιόμορφη.

Όμως τα όπλα πριν το 1870, αυτά των πρώτων επαναστάσεων, ήταν λιγότερο ή περισσότερο χειροποίητα, με παράξενα σχήματα και στολισμένα, όποτε υπήρχε η δυνατότητα. Ήταν η εποχή που η καταγωγή και το χωριό του καθενός φαινόταν από τη φορεσιά του.

Έτσι και τα τότε χειροποίητα όπλα έχουν σχεδιαστικά και διακοσμητικά στοιχεία παρμένα από την αισθητική του τόπου που φτιάχτηκαν.

Πολλά από τα όπλα που κυκλοφορούσαν στην Κρήτη ήταν φτιαγμένα στα Βαλκάνια και στην Ανατολία, δηλαδή ίδια με αυτά της επανάστασης του 21 στην πάνω Ελλάδα.

Υπήρχαν και πολλά Ευρωπαϊκά εισαγόμενα, λαθραία συνήθως από όλα τα λιμάνια που επισκέπτονταν κρητικά καράβια.

Υπήρχαν όμως και όπλα που φτιάχνον-

ταν εδώ στην Κρήτη, και που αποτελούν έναν άγνωστο θησαυρό από την ιδιαιτερότητα του υλικού πολιτισμού της Κρήτης του 18ου και του 19ου αιώνα.

Κάποια είναι πρωτόγονα και αυτοσχέδια όπως η χουρχούδα και το σπαθοράβδι (ή σπαθόβεργα) και κάποια φτιάχνονταν σε οργανωμένα εργαστήρια, όπως το πασίγνωστο κρητικό μαχαίρι.

Σε αυτά τα εργαστήρια, τα οποία κατείχαν κυρίως Τουρκοκρητικοί, φτιάχνονταν και γιαταγάνια, αλλά και πυροβόλα, δηλαδή κρητικές πιστόλες και κρητικά τουφέκια, οι λεγόμενες «λαζαρίνες».

Η κατασκευή τους στηρίζονταν σ' ένα συνδυασμό εισαγόμενων (κάνες, μηχανισμοί) και ντόπιων εξαρτημάτων, όμως διατηρώντας πάντα ένα συγκεκριμένο κρητικό στυλ.

Κάποια από τα όπλα αυτά θα σας παρουσιάσουμε στις επόμενες σελίδες.

Ευτύχης Τζιρτζιλάκης

Στη φωτογραφία αυτή των επαναστατών, ο καθένας ποζάρει περήφανα με τα όπλα του. Ανάμεσα τους ένας δεν είχε ακόμα δικό του τουφέκι. Η φωτογραφία ήταν ομαδική κι έτσι δεν μπορούσε να δανειστεί από κάποιον άλλο. Ποζάρει λοιπόν περήφανα με το μαχαίρι του ζωσμένο, και σαν κύριο

όπλο κρατά μια "χουρχούδα", ένα αυτοσχέδιο δηλαδή ρόπαλο, ένα κομμάτι ξύλο με ένα σφαιρικό τελείωμα στην άκρη, στο οποίο μάλιστα έχει γράψει και το κύριο σύνθημα της εποχής "ΕΝΩΣΙΣ", δηλαδή ένωση με την Ελλάδα. Η φωτογραφία είναι του Στέφανου Φιωτάκη από την επανάσταση του

Θερίσου του 1905, και βρίσκεται στο Μουσείο Μπενάκη.

Αν είχαμε φωτογραφίες από επαναστάτες την εποχή του 1821, θα βλέπαμε τους περισσότερους να είναι οπλισμένοι με τέτοια αυτοσχέδια όπλα, ειδικά στην αρχή κάθε επανέστασης, πριν οπλιστούν με λάφυρα από τον εχθρό.

Πολλοί Κρητικοί, για να αποφύγουν τις σφαγές, που έκαναν οι Τούρκοι, έπειτα από κάθε κρητική επανάσταση, κατέφευγαν στην άλλη Ελλάδα, συνήθως σε νησιά ή σε παράλια μέρη της Πελοποννήσου. Η κυβέρνηση του Καποδίστρια αποφάσισε να τους παραχωρήσει κρατικά κτήματα για να μπορέσουν να επιβιώσουν. Μερικές από τις εκτάσεις αυτές τις είχαν καταλάβει οι λεγόμενοι "Ανεβοκατεβάντες", δηλ. τσοπαναράιοι από την Αρκαδία, που είχαν τις στάνες τους εκεί

και δεν έφευγαν.... η τότε Κυβέρνηση, επειδή δεν είχε τη δυνατότητα να απομακρύνει εκείνους που είχαν καταλάβει αυθαίρετα τις καλλιεργούμενες εκτάσεις, είπε στους νέους ιδιοκτήτες να τους διώξουν οι ίδιοι. Οι Κρητικοί δεν είχαν όπλα και τους έδιωξαν με χουρχούδες (ξύλα με καρφιά).

(Πέτρου Τσώνη, ρεπορτάζ στην Εφημ. "Ελευθερία", Καλαμάτα, 16-8-1988

Φωτ. Νίκος Μπασιάς

Στη φωτογραφία, τύποι όπλων που χρησιμοποιήθηκαν κατά τις πρώτες κρητικές επαναστάσεις. Τα όπλα είναι αυθεντικά και προέρχονται από ιδιωτικές συλλογές.

Προσθετόν, ότι προ πάντων μέχρι της εισαγωγής των νέων όπλων, πάντες ήμιλλώντο τις να κοσμήσει πολυτελέστερον με αργυρά, επίχρυσα ή και χρυσά μπιλεζίκια («δαχτυλίδια») το τουφέκι και τις μπιστόλες του.

Δι' αδράς δε δαπάνης κατασκευάζοντο τα μακρά και στενά κρητικά γαταγάνια με τα αργυρά και πολλάκις επιχρυσούς θήκες, και οι σήμερον εν χρήσει πασίγνωστοι Κρητικοί πασσαλήδες, με λαβήν ελεφαντόδοντος και θήκην αργυράν, πλησίον του στομίου της οποίας κρέμαται από κρίκου ορμαθός αργυρών αλυσίδων φερόντων εις τα άκρα αργυρά νομίσματα και κοράλλια.

Περιοδικό Κρητικός Αστήρ, Χανιά 1907 Γ.

Ιακ. Καλαισάκης

ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ 2016

ΚΥ	ΔΕ	ΤΡ	ΤΕ	ΠΕ	ΠΑ	ΣΑ
					1	2
3	4	5	6	7	8	9
10	11	12	13	14	15	16
17	18	19	20	21	22	23
24	25	26	27	28	29	30
31						

Φωτ. Νίκος Μπασιάς

Ο πολεμιστής της εποχής κουβαλούσε μαζί του, την αρματωσιά του, που ονομαζόταν “μια ζυγιά άρματα”. Όταν ήταν πλήρης, αποτελούνταν από τουφέκι, δυο πιστόλες, ένα γιαταγάνι ή σπανιότερα ένα σπαθί «πάλα», καθώς και από ένα μαχαίρι. Για να μπορούν να συγκρατηθούν πάνω του, εκτός από το τουφέκι, όλα τα άλλα ήταν περασμένα σε μια φαρδιά δερμάτινη πολύπτυχη ζώνη, το σελάχι, που φοριόταν πάνω από την υφασμάτινη ζώνη της φορεσιάς. Σ' αυτή τη ζώνη ήταν προσαρμοσμένες και οι φυσιγγιοθήκες, καθώς και άλλες θήκες για τις τσακμακόπετρες και τα λιπαντικά του όπλου.

ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ 2016

ΚΥ	ΔΕ	ΤΡ	ΤΕ	ΠΕ	ΠΑ	ΣΑ
	1	2	3	4	5	6
7	8	9	10	11	12	13
14	15	16	17	18	19	20
21	22	23	24	25	26	27
28	29					

Γκραβούρα του
καπετάν **Μανιά**
από το βιβλίο του
Robert Pashley
“**Ταξίδια στην**
Κρήτη” του 1837,
που δείχνει το
τουφέκι του να
είναι ψηλότερο
του!

Φωτ. Νίκος Μπισσιός

Οι άνθρωποι αυτοί είναι εξαιρετικά ικανοί στη χρήση των μουσκέτων τους. Τους έχω δει να κρεμούν ένα αυγό από ένα δέντρο ως στόχο και να το χτυπούν από μια απόσταση οκτώ περίπου γυάρδες. Άλλες φορές έτυχε να δώ να χρησιμοποιούν ως στόχο ένα ασημένιο νόμισμα, από την ίδια περίπου απόσταση, και να αποδुकνεύουν με την ίδια επιτυχία τη δεξιότητα τους. Χρησιμοποιούν πολύ μακρύκαννα μουσκέτα, επτα σπιθαμές στο μήκος, και τους αρέσει πάντα να κυκλοφορούν καλά εφοδιασμένοι με πυρομαχικά, κουβαλώντας συνήθως μαζί τους διακόσια με τριακόσια φυσίγγια. Περηφανεύονται για το σημάδι τους και τους άκουγε κανείς συχνά να λένε ότι πυροβολούν τους Τούρκους μόνο στο μέτωπο.

Για τους Σφακιανούς στη σελ 245 του βιβλίου του Πέτρου Μέγγου “Απο τη Σμύρνη στην Ελλάδα του 1821”

ΜΑΡΤΙΟΣ 2016

ΚΥ	ΔΕ	ΤΡ	ΤΕ	ΠΕ	ΠΑ	ΣΑ
		1	2	3	4	5
6	7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19
20	21	22	23	24	25	26
27	28	29	30	31		

Φωτ. Νίκος Μπασιάς

Τα χαρακτηριστικά στολίδια στο πόμολο της κρητικής μπιστόλας,, για την μπρούτζινη και την ασημένια αντίστοιχα (Φωτ. Γιώργος Πατρουδάκης)

Πως γινόταν μια συμπλοκή πολεμιστών τον 18ο-19ο αιώνα

Το "δραστικό" βελπνεκές των τουφεκιών της εποχής ήταν γύρω στα 120-150 μέτρα με το "ωφέλιμο" βελπνεκές (δηλαδή εκεί που έκανε ζημιά η σφαίρα) να φτάνει τα 300 μέτρα. Συνήθως πάντως, οι ψύχραιμοι σκοπευτές άφηναν τον εχθρό να πλησιάσει έως τα 60 μέτρα, γιατί από εκεί μπορούσαν να έχουν καλό σημάδι. Αντίστοιχα, το βελπνεκές μιας πιστόλας ήταν γύρω στα 30 μέτρα, με τις κρητικές λόγω μήκους να φτάνουν και στα 50 μέτρα. Υπάρχουν πολλά σενάρια για το πώς θα μπορούσε να γίνει μια συμπλοκή, αλλά ένα συνηθισμένο ήταν : δυο αντίπαλες ομάδες να συναν-

τηθούν από κάποια απόσταση και να αρχίσει ανταλλαγή πυροβολισμών, που θα γινόταν πρώτα με τα ντουφέκια, αφού αυτά είχαν καλύτερη σκόπευση και μεγαλύτερο βελπνεκές. Κάποια στιγμή η μια ομάδα αποφάσιζε να επιτεθεί και άρχιζε να τρέχει εναντίον της άλλης. Τότε οι αντίπαλοι συνήθως δεν είχαν χρόνο να ξαναγεμίσουν το ντουφέκι και πυροβολούσαν με τη μια η δυο γεμάτες από πριν μπιστόλες. Όταν θα άδειαζαν κι αυτές, ο εχθρός ήταν πια πολύ κοντά έπιαναν το σπαθί ή το μαχαίρι. Αν δεν είχαν άλλο όπλο, χρησιμοποιούσαν την ίδια την πιστόλα κρατώντας την από την ανάποδη, σα ρόπαλο γι' αυτό και το πόμολο είναι πάντα μεταλλικό.

ΑΠΡΙΛΙΟΣ 2016

ΚΥ	ΔΕ	ΤΡ	ΤΕ	ΠΕ	ΠΑ	ΣΑ
					1	2
3	4	5	6	7	8	9
10	11	12	13	14	15	16
17	18	19	20	21	22	23
24	25	26	27	28	29	30

Φωτ. Νίκος Μπασιάς

Κατά σειρά (από επάνω προς τα κάτω):

σπαθί τύπου πάλα

σπαθί τύπου σχαμοσίρ

ασημένιο κρητικό γιαταγάνι

δερμάτινο κρητικό γιαταγάνι

ΜΑΪΟΣ 2016

ΚΥ	ΔΕ	ΤΡ	ΤΕ	ΠΕ	ΠΑ	ΣΑ
1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28
29	30	31				

Φωτ. Γιώργος Πατρουδάκης

Δερμάτινο και ασημένιο κρητικό μαχαίρι.
Στη μέση της ράχης της ασημένιας θήκης
υπάρχει ο σταυρός ή το μισοφέγγαρο ανά-
λογα με το ποιός παρήγγειλε το μαχαίρι.
Βέβαια συχνά ο κάτοχος άλλαζε
πάνω στη μάχη!

ΙΟΥΝΙΟΣ 2016

ΚΥ	ΔΕ	ΤΡ	ΤΕ	ΠΕ	ΠΑ	ΣΑ
			1	2	3	4
5	6	7	8	9	10	11
12	13	14	15	16	17	18
19	20	21	22	23	24	25
26	27	28	29	30		

Φωτ. Νίκος Μπασιάς

Μιά ομάδα δερμάτινων και ασημένιων κρητικών
μαχαιριών και ένα πανέμορφο κρητικό γιαταγανο-
μάχαιρο.

ΙΟΥΛΙΟΣ 2016

ΚΥ	ΔΕ	ΤΡ	ΤΕ	ΠΕ	ΠΑ	ΣΑ
					1	2
3	4	5	6	7	8	9
10	11	12	13	14	15	16
17	18	19	20	21	22	23
24	25	26	27	28	29	30
31						

Αρχείο Κ.Ε. Μαμαλάκη

Αιά ταύτα.
Κρύπτει τοὺς κατηγερομένους Μουσταφὰ Λουμάν
Βογιαννάκην γεννηθῆντα καὶ κατοικοῦντα ἐν τῷ χω-
ρίῳ Ἀμυγδαλῷ τῆς ἑπαρχίας Μονοφατοῦ ἐτῶν 18,
ποιμένα καὶ ὀθωμανόν, Ἀημέτριον Βουλγαράκην γεννη-
θέντα καὶ κατοικοῦντα ἐν τῷ χωρίῳ Μουρνιᾷ τῆς αὐτῆς
ἑπαρχίας, ἐτῶν 30, ποιμένα, ἄγαμον, καὶ Χριστιανόν
ὀρθόδοξον, Σελὴν Κιναννάκην κάτοικον Πόργου, ἐτῶν
23, ἔγγαμον καὶ Μωαμεθανόν, ἐνόχου, τοὺς μὲν δύο
πρότους, ἔτοι τοὺς Μουσταφὰ Λουμάν Βογιαννάκην
καὶ Ἀημέτριον Βουλγαράκην, ὅτι ἐκ προμελέτης καὶ
ἐπ' ἀμοιβῇ ἀπερρέσαν καὶ ἀπέκτειναν τῇ 5 Ἰαννου-
αρίου ἔ. ἔ. ἐν τῇ θύρῃ Χολέπα τῆς περιφέρειας τοῦ χω-
ρίου Πόργου τῆς Μονοφατοῦ ἐν Σελῇ Κιναννάκην κα-
τεργάζοντες αὐτῷ διὰ βλάβου ἐγούσης στήθια σπάθης
ἐκτετακτα κατὰ τὴν κεφαλὴν, ἐξ ὧν τραυματικὸν προ-
ῆλθεν αὐτῷ παραχρῆμα ὁ θάνατος· τὸν δὲ Σελὴν Κι-
ναννάκην, ὅτι ἐκ προθέσεως παρεκίνησε τὸν Μουσταφὰ
Λουμάν Βογιαννάκην καὶ Ἀημέτριον Βουλγαράκην δι' ὑπο-
σέσεων ἡμοῦς 500 γροτίων εἰς ἐκάτερον καὶ κατέ-
πεισεν αὐτοὺς· καὶ φονεύσας τὸν πατέρα τοῦ Σελὴν Κι-
ναννάκην, ὑποδείξας ἐν ταύτῃ αὐτοὺς τὸν τόπον ἐξ οὗ
ἐμελλε νὰ διαβῇ ὁ φονευθόμενος καὶ τὸν χρόνον τῆς
διαβάσεως.
Ἐκτίθη ἀνεφάρσισθη καὶ ἐδημοσιεύθη ἐν Χανίοις
8η Σεπτεμβρίου 1881.

Φωτ. Νίκος Μπισσιός

Η περιοχή των Λάκκων, όπου συνάντησα ορισμένους ντόπιους, είναι ορεινή και οι Έλληνες κάτοικοι της ανήκαν στις τάξεις των πió ανεξάρτητων και ρωμαλέων Καντιωτών. Όπως και οι περισσότεροι απο τους συμπατριώτες τους, δε διέθεταν καθόλου όπλα στην αρχή του πολέμου και εφοδιάστηκαν από τα λάφυρα που έπαιρναν από τους εχθρούς τους. Κάποτε συνάντησα ένα νεαρό άντρα, εικοσιδύο μόλις χρονών, που ο ξεσηκωμός τον είχε αποσπάσει από τις ειρηνικές του ασχολίες και είχε βγει να αντιμετωπίσει τους Τούρκους με ένα ματσούκι (ρόπαλο). Σε σύντομο χρονικό διάστημα, είχε εξοπλιστεί, τόσο ο ίδιος όσο και οι σύντροφοι του, σκοτώνοντας σε διάφορες μικροσυμπλοκές όχι λιγότερους από δεκαοχτώ άντρες με τα χέρια του. Όταν τον γνώρισα, πρόσφερε προς πώληση το τελευταίο τρόπαιο του, ένα έξοχο μουσκέτο πλουμισμένο αφειδώς με άργυρο, που το είχε πάρει από ένα πλούσιο Τούρκο.

Από τη Σμύρνη στην Ελλάδα του 1821, η αφήγηση του Πέτρου Μέγγου, εκδ Ισνάφι 2009, σελ 273

ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ 2016

ΚΥ	ΔΕ	ΤΡ	ΤΕ	ΠΕ	ΠΑ	ΣΑ
	1	2	3	4	5	6
7	8	9	10	11	12	13
14	15	16	17	18	19	20
21	22	23	24	25	26	27
28	29	30	31			

Απαραίτητον συμπλήρωμα του οπλισμού αποτελεί το βουργιάλι ή σουφροσάκκουλο, ήτοι τετράγωνον σακκίδιον εξ εγχωρίου μάλλινου ή βαμβακερού υφάσματος, ου το άνοιγμα συστέλλεται με ιμάντες, σακκουλοβάσταγμα, οι οποίοι φερόμενοι υπό των ώμων και διαπερώμενοι υπό τας μασχάλας προσαρμόζονται εις τα κάτω άκρα του συνέχοντες αυτό ασφαλώς επί της ράχεως.

Ο στρατιωτικός ούτος σάκκος περιείχε συνήθως πολεμοφόδια, λιτή τροφήν, συνισταμένην εκ τυρού, ελαιών, ή τεμαχίου οπτού ή βραστού κρέατος και σιτίνου ή μάλλον κριθίνου διπυρίτου, καρβέλλι, τα πυροβολικά ή τσακμάκια,, ήτοι ίσκαν, πυρόβολον, πυρίτη λίθον και τον ξεκαργαδόρον. Περιείχε προσέτι το τσαγκαρευτικό, ήτοι δερμάτινον σακκίδιον πλήρες απο λουρί, σουβλί, πεδούλια, χοιρότριχας, δέρμα κλπ χρειώδη προς επισκευή των σιβανιών. Δεν έλειπαν εφόδια διά προστριβάς προς μετρίασιν της θερμάνσεως της κάννης των όπλων εν ώρα μάχης οίον άλειμμα ή κρίμμια, τα οποία εν ανάγκη εχρησίμευον και προς μετρίασιν της πείνης, έτι δ' απαραίτητα χρειώδη διά τραύματα και νοσηλείαν.

Περιοδικό Κρητικός Αστήρ, Χανιά 1907
Γ. Ιακ. Καλαισιάκης

ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ 2016

ΚΥ	ΔΕ	ΤΡ	ΤΕ	ΠΕ	ΠΑ	ΣΑ
				1	2	3
4	5	6	7	8	9	10
11	12	13	14	15	16	17
18	19	20	21	22	23	24
25	26	27	28	29	30	

Φωτ. Νίκος Μπασιάς

Τα εμπροσθογεμή τουφέκια με μηχανισμό τσακμακόπετρας, της εποχής της επανάστασης του 1821.

Από αριστερά:

Ο τουρκικός σισανές

Το καριοφίλι

Το ευρωπαϊκό στρατιωτικό τουφέκι

Η κρητική λαζαρίνα

ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ 2016

ΚΥ	ΔΕ	ΤΡ	ΤΕ	ΠΕ	ΠΑ	ΣΑ
						1
2	3	4	5	6	7	8
9	10	11	12	13	14	15
16	17	18	19	20	21	22
23	24	25	26	27	28	29
30	31					

Κρήτες οπλαρχηγοί που κρατούν κρητικά όπλα.
Μπασιάς (πάνω αριστερά), Σκαλίδης (πάνω δεξιά)
και η Αντωνούσα Καστανάκη (κάτω αριστερά)

ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ 2016

ΚΥ	ΔΕ	ΤΡ	ΤΕ	ΠΕ	ΠΑ	ΣΑ
		1	2	3	4	5
6	7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19
20	21	22	23	24	25	26
27	28	29	30			

ΟΙ ΚΑΛΗΣΠΕΡΗΔΕΣ

Ο πολιτιστικός σύλλογος “*Το Ρόδο*” δημιούργησε εδώ και μερικά χρόνια την ομάδα ιστορικών αναπαραστάσεων “*Καλησπέρηδες*”. Οι “*Καλησπέρηδες*” ήταν ομάδες Κρητών πολεμιστών που στο καιρό της Τουρκοκρατίας, έκαναν καταδρομικές ενέργειες σε σπίτια Τουρκο-κρητικών και καθότι οι επιχειρήσεις αυτές γίνονταν νύχτα, πολλές φορές έλεγαν ειρωνικά “καλησπέρα”!

Ο σκοπός της ομάδας είναι η πιστή αναπαράσταση της εικόνας του Κρητικού πολεμιστή της εποχής χρησιμοποιώντας αυθεντικό οπλισμό και ρουχισμό πιστό αντίγραφο του παλιού.

Το κάθε μέλος, πέρα από τη συγκίνηση που νιώθει ταυτιζόμενος με αυτούς που πολέμησαν για να είμαστε σήμερα εδώ, μαθαίνει και καταλαβαίνει πολλά από τα συμβάντα του παρελθόντος μέσα από την τριβή με τη φορεσιά και τα αντικείμενα της εποχής, σπουδάζοντας έτσι τη “ζώσα ιστορία”

Η ομάδα συμμετέχει σε παρελάσεις, εορτές, και εκδηλώσεις μνήμης, όπως η 25η Μαρτίου στα Χανιά, οι γιορτές της εξόδου του Μεσολογγίου, η έναρξη της επανάστασης στη Μάνη και στις εκδηλώσεις για το ολοκαύτωμα του Αρκαδίου.

ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ 2016

ΚΥ	ΔΕ	ΤΡ	ΤΕ	ΠΕ	ΠΑ	ΣΑ
				1	2	3
4	5	6	7	8	9	10
11	12	13	14	15	16	17
18	19	20	21	22	23	24
25	26	27	28	29	30	31